

A modern nemzet formálódásával kapcsolatos kutatások az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek a nacionalizmus 16–18. századi előzményeire. Jelen munka a nemzetközi historiográfia ezen irányzatához kapcsolódik, mégpedig egy összetett ideológéma, a déli szláv katolikusok által kidolgozott 16–17. századi illírismus vizsgálatával. A kutatás apropóját egy 2008-ban felfedezett dokumentum, Zaicz János pálos szerzetesnek az 1634. évi zágrábi zsinat után összeállított, eddig ismeretlen emlékirata jelentette.

A kötet részletesen bemutatja a Pázmány Péter esztergomi érsek által képviselt magyarországi nemzeti konfesszionalizációval szembeforduló zágrábi püspökség lépéseit, az 1633. évi nagyszombati nemzeti zsinat ellen tiltakozó, majd VIII. Orbán pápa által érvénytelenített 1634. évi zágrábi egyházmegyei zsinat történetét, illetve a szerzőként azonosított pálos szerzetes életútját és szellemi arcélét. A zsinatok konfliktusának eredménye Zaicz emlékirata, a horvát–szlavón egyházi és politikai elit által képviselt rendi (vagy pannon) illírismus legkorábbi és nagyon plasztikus megfogalmazása, amely – miként az az illírismusok tipológiai vizsgálatából egyértelműen kiderül – Ráttkay György történeti munkájában érte el csúcspontját, és a korai horvát nemzetépítés fontos kiindulópontja lett.

A kismonográfiát a zágrábi zsinatra vonatkozó forrásoknak és Zaicz értekezésének kritikai kiadása egészíti ki.

Zsinatok háborújától a pannon illírizmusig

MOLNÁR ANTAL

MOLNÁR ANTAL

Zsinatok háborújától a pannon illírizmusig

A magyar–horvát viszony újrafogalmazása
a zágrábi zsinaton és Zaicz János pálos szerzetes
emlékiratában (1634–1635)

Irodalomtörténeti füzetek